

Naujienu Antroji Dalis

NR. 530

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

ALEKSAS AMBROSE

Copyright 1960

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Jo vaistinėje ir buvo sukurta pirmoji Chicagos lietuvių organizacija. Ji vadinosi Draugystė šv. Jurgio, josios tikslas buvo teikti pašalpą nelaimėn patekusiems savo nariams. Bet narių skaičius buvo nedidelis, mažai kas tenorėjo mokėti į Draugystės išdą, todėl ši draugija vienerių metų laikotarpyje visai pakriko ir mirė.

Pirmutinės lietuvių draugijos

Pakrikus Draugystei šv. Jurgio, apie porą metų lietuvių buvo be jokios draugijos. Su lenkais jie daugiau nebendradarbiavo, bet ir savosios draugijos nekūrė. Buvo didokas lietuvių skaičius, kurie pavieniui, neorganizuotai, priklausė lenkų draugijoms. Buvo ir tokių, kurie priklausė besisiteigiančiom vokiečių draugijom. Dr. Kosakausko vaistinėje susirenkantieji lietuvių dažnai apie lietuvių draugijos steigimo reikalą pakalbėdavo, bet nesiėmė konkrečių žingsnių.

Atsiradus didokam iniciatorių skaičiui, 1886 metų spalio 24 dieną buvo įsteigta šv. Kazimiero Karalaicio Draugija. Josios steigėjai buvo šie asmenys: Jurgis Liutkevičius, Dr. M. Kosakauskas, Baltramiejus Špokevičius, Petras Zacharevičius, Julijonas Ostrauskas, Simonas Lelešius, Laurynas Ažukas, Jonas Matukaitis ir Jonas Stankevičius. Visi jie pasirašė draugijos įstatus ir dalyvavo steigiamajame susirinkime.

Kazimiero Karalaicio Draugija taip pat buvo pagalbinė. Josios įstatuose numatyti atsitikimai, kad nariams privalo būti teikiama ekonominė draugijos parama. Bet draugija rūpinosi ir dvasiniais savo narių reikalais. Kaikuriems steigėjams labai rūpėjo, kad Amerikon patekę lietuvių nesuamerikonėtų, kad jie pasilikytų "tokiais pačiais gerais žmonėmis", kokiais jie buvo lietuviškame sodžiuje. Amerikon patekę lietuvių, pvz. negalėdavo ir išpažinties atlikti. Buvo tokių, kurie tik lietuviškai tekalbėjo. Jie negalėjo nuodėmių pasakoti nei lenkiškai, nei vokiškai, nei angliškai. Negalėdami eiti išpažinties prie letuvio kunigo, jie visai išpažinties neidavo. Šv. Kazimiero Draugijos vadovybė kiekvieną metų parsikviesdavo lietuvių kunigą Valentą Čižauską į Chicago, kad nariai galėtų atlikti bent velykinę. Šia proga pasinaudodavo ir lietuvių ne nariai. Vėliau draugija parsikviesdavo lietuvių kunigą du kartu į metus.

Didėjant lietuvių skaičiui Chicagoje, šios draugijos narių tarpe kilo mintis steigti letuvių parapiją šiame didmiestyje. Dalykas ne toks lengvas. Be pinigų, parapijai įsteigti jie turėjo gauti lietuvių kunigą, aprūpinti jį pinigais, bažnyčia, klebonija ir kiltuo. Vyriausiuoju šios Kazimiero Karalaicio draugijos organizatorium buvo jau minėtas Dr. Kosakauskas, o draugijos centras buvo jo vaistinė.

1886 metų pradžioje Amerikoje gyvenančių lietuvių tarpe kilo mintis sukviesti Amerikos lietuvių suvažiavimą. Tuo metu Plymouth, Scranton, Shenandoah ir kitose rytinių valstybių vietose jau gyveno didokas lietuvių būrys. Jų tarpe buvo mokyklas lankiusių ir šiek tiek išprususių mūsų tautiečių. Jie sumanė organizuoti pirmą lietuvių suvažiavimą Plymouth mieste ir išsiuntinėjo kvietimus kituos miestuos gyvenantiems lietuviams. Tokį kvietimą gavo ir šv. Kazimiero draugija. Dr. Kosakauskas, draugijos narių raginamas, sutiko būti šios draugijos atstovu pirmame lietuvių suvažiavime. Jis buvo nuvykęs į Plymouthą ir ten papasakojo apie lietuvių gyvenimo sąlygas Chicagoje. Grįžęs, papasakojo čekagiečiams apie kitose Amerikos kolonijose gyvenančių lietuvių nuotaikas.

Verta pastebėti, kad Dr. Kosakauskas jau ankščiau rūpinavosi įvairiais lietuvių reikalais. Pradėjęs Amerikoje leisti "Lietuvišką Gazieta" 1879 metais, Kosakauskas, dar tebestudentaudamas, joje jau bendradarbiavo. Dr. Kosakauskas keiliais atvejais tvirtindavo, kad jis kartu mokėsis su Dr. Jonu Basanavičium. Juo labiau garsėjo Dr. Basanavičiaus vardas lietuvių tarpe, tuo dažniau Dr. Kosakauskas primindavo apie savo pažintį su Basanavičium gimnazijos suole. Verta pastebėti, kad Dr. Kosakauskas buvo nepaprastai ekscentriškas žmogus. Jis buvo apsukrus biznierių; kol viskas gerai eidavo, tai jis laikėsi biznio nuostatų, bet kai reikalai pasunkėdavo, tai jis lengva ranka galėdavo išrašyti ir tuščią čekį. Panašaus čekio išrašymas galėjo pagadinti jo santykius su to meto žymesniais lietuvių veikėjais Chicagoje. Galėjo būti ir kitų priežasčių, kurios atstumė jį nuo lietuvių. Jokio pareiškimo

(Bus daugiau)

Dienų Skeveldros

1.

Pro atdaras duris, kaip užmatali, rytmečio ūku padengtas ežero nesibaigiantis plotas. Bangų kone nēr. Tokia -okia sau svirpliai švendryne. Koks ramumas...

Ir kas čia parašyti? Taip vasariško, atostogininko akimis žvelgiant? Imu vieną laikraštį, ir skaitau:

Lituanistikos semes tras Fordhamo universitete šią vasarą nevelks, nes studentų testusirinko 14, kai reikia mažiausia 25. Lėšų tam reikalui buvo surinkta pakankamai.

Viena valdinė mokykla Čikagoje, rašo "Vienybė", buvusi pažadėjusi įvesti lietuvių kalbos pamokas, jei jos mokysis bent 60 mokinių. Betgi iš tą mokyklą lankančių 114 mokinių lietuvių kalbos pamokoms teuzsirašė vos 4.

Ne, tai vasarai ne į veidą. Imu geriau "Moterų gyvenimą". Aha, "Ghanos moterys":

"...daugumas gyventojų labiau vertina nupenėtą moterį: kuo storesnė, tuo gražesnė."

Tai lietuvių moteris mano, kad šitaip Ghanos vyrai mano. Kažkaip prisimena aktorė Jayne Mansfield. Ji, būdama filmų festivalyje Cannes, žurnalistams, jų klausimų suerzinta, rėžė:

"Vyrams nesvarbu, ar moteris didelė ar maža. Svarbu, kad tai, kas reikia, būtų ten, kur reikia."

Ne, tai irgi ne vasaros tema! Aha, čia, va, gal jau rimties uostas? [plaukime minutei kitai. Str. antraštė lyg ties... žalgiu prieš pat mūsų: "Mūsų tautą išgelbės tikėjimas, kantirybė ir darbas". Tai "Pasikalbėjimas su ministru dr. F. Meieru". Na, ir skaitome:

"Iš pasikalbėjimo su ministru St. Girdvainiu pasiliko ispūdis, kad Lietuvos Pasiuntinybės Vatikane buvo pažeistas tik vardas, ne esmė."

Kas? Bet... nepatogu ginčytis su ministrais. Juoba, naktovidyje sakyti, kad... vidudienis labai - labai giedras!

Atidedu ministerį, t. y. "Dirvos" nr. 69. Imu kažkaip paežėrės namuke užsilikusį "Dirvos" nr. 10. Vedamojo antraštė masinanti, nesgi "Į geresnius ir pelningesnius darbus įsijungiant":

"Tik retas kuris, mažiau gabumų, energijos ir apsukrumo turįs, arba jau labai gerai uždirbęs, liekamės senuose, mums svetimuose darbuose."

Kas taip rašo? Nagi, B. G., agronomas, dar užsilikęs "Dirvos" vyr. redaktorius pareigose.

Va, irgi užsilikęs senas-senas "Draugo" nr. ir "Daktaro atsakymai į klausimus". Kazkokiam V. J. patariama:

"Sulaukus 50 ar 60 metų, jei "senatvė slėgia", apetito suradimui, judrumo bei geros savijautos sustiprinimui, dažniausiai leistina vartoti 2 ar 3 stiklelius gero prancūziško konjako kasdien; tik tikro prancūziško konjako (Spiritus Vini Gallici), o ne kokio ten pigaus "whiskey". Tamsitai patariu apie tai pasitarti su savo šeimos..."

Ir čia nėdėkingas laikas ar niekšiška ranka jau nuplėšusi pabaigą. Ir todėl neaišku: su kuo pasitarti: — su gydytoju ar su... savo (!) šeimos žmona?!

2.

Dienojasi. Sugrįžo vėjas. Atsiliepė alkanos žuvėdros. Kažkokios lengvos pėdos nubėgo į ežerą. Supliušėjo vanduo. Ir vėl aš su tyla ir — su klausimu:

Kas čia parašyti?

Pasiskaitysiu str. "Mirties bausmė". Tai lyg recenzija 2 žinomų knygų: Arthur Koestler "Reflections on Hanging" ir neseniai žuvusiojo Camus "Reflexions sur la guillotine". Dar minima Charles Duffo "Handbook on Hanging".

Na, kaipgi! Žmonija... pažangėja. Jau viešai mirties sprendimai nebevykdoma. Be to, D. Britanijos teisingumo ministerija įsakė moterims, kurios bus pakariamoms, iš ryto išduoti gumines kelnaites ("kalėjimo prižiūrėtojos turi prižiūrėti, kad nubaustoji jas užsidėtų ir vilkėtų!").

Toks humaniškas įstatymas išleista po to, kai 1923 m. kažkokia (28 metų amžiaus) Edith Thompson, kai jau ana pasiekė paskutinę kartuvių pakopą ir išvydo kartuvių kilpą, rimtai nusigando ir... visi jos viduriai išdribo lauk. Mirė nepakarta. Mirė papiktinusi žemiau išvardytus asmenis: Home Office atstovą, kalėjimo viršininką, kapelioną ir budelį (jau seną ir įtyrusį, bei garbų savo profesijos žinovą.)

Aha, Burton Abbott (įtartas išprievertavęs 14 metų mergaitę) 1957 m. buvo įvestas į Kalifornijos kalėjimo dujų kambarą. Žmogus gynėsi ir spyrėsi, ir šaukė: "Aš nekaltas..." Paleido srovė. Tai buvo 11:18. Po pusės minutės telefonas: "...sulaukyti egzekuciją". Pervėlu!!! Iš

(Tęsinys 2 psl.)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

teisingumo departamentu skambinama kone pusvalandis. Bet gubernatorius išėjęs pasiirstyti laiveliu. Tada paskambino į kalėjimą ir...

Ak, keiskime bėgius!

3.

Wilfred Baumgartner, ilgametis Prancūzijos Banko gubernatorius ir de Gaulle kabinete finansų ministeris, neapkenčia matematikos ir iš viso skaičių, bet... mėgsta literatūrą ir meną. Ypač Victor Hugo eilėraščius gali deklamuoti (iš atminties) valandų valandomis. Kai II Pasaulinio karo metu buvo nacių deportuotas, kas vakaras surinkdavo savo draugus ir lyg rimčiai prieš miegą deklamudavo Rimbaud "Girto laivas."

Poezija? Ypač gryoji! Tai... "supuvusios buržuazijos" išmisas. Štai skaitau Rytų Vokietijoje konfiskuotų eilėraščių lanką. Gerhard Zverenz (pasitraukęs iš komunistų partijos) rašo: (versta laisvai ir spausdinama ne eilėraščių forma).

"Lyja, bet nevalia tai saukti. Vistik kažkas prasitaria, ir išstremiamas. Smogė žaibas, bet nevalia tai pastebėti. Kažkas suvirpėjo, ir išstremiamas.

...Verkia žemė, bet nevalia tai prisiminti. Kažkas nori ją paguosti, ir išstremiamas. Kai jau nieko nebeliks belremti, nesgi iš viso nič nieko nebeliks, — įvyks idėjos laimėjimas...

Pats Stalinas, laidodamas Nep'ą, tarė: "Beprasmiškas dantų rodymas (atseit, — laisvas juokas!) yra kvailybė". "Pravda" čia pat — pagavo "vado" mintį, ir — rašė: "Šalin kvailias, fiziologinis, idėjinės reikšmės ir kovos svorio netekęs juokas!"

4.

Kaip istorikai teigia, ypač Cezaris ir Napolėonas karčiai ir kančiai pergyvendavo savo nuozmų nuplikimą. Vargšai, nežinojo, kad 1960 m. angoje mokslas galutinai nusprendė, jog... tik eunuchai neplinka!

Poniais prašau nesijuokti, nes... jei moteris gydytų (vėžio atveju) vyriškais hormonais, kaipmat jos nupliktų!

A žinote, kad ir Goebels vistik gerbė vieną žydą. Tai jo mokytojas. Vokiečių kalbos ir literatūros mokytojas. Tai poetas Fridrich Gundolf (1880-1932). Kai 1933 m. pradėta deginti ne-rasinės knygos, Gundolfas ten nebuvo, ir į draudžiamųjų sąrašą neįtraukta. Nutylėta. Savo asmeninėje bibliotekoje Goebels laikė visus Gundolfo raštus. Klausiamas "Kodėl?" tylėdavo. Ir jį apimdavo keistas liūdesys.

5.

Jau ežeras nebe juokais įsi-bangavo. Ir saulė kažkur, iš Amerikos pusės, ūkauja-ulbana laivas. Kokia graži akmenų kova su ežeru, ir bangomis, ir vėju. Ir atminiman grįžta iberų anarchisto ir poeto Felipe himnas akmenims:

...Toks jau gyvenimas mano, akmenie, aš taip, kaip ir tu, mažasis akmenie, ir taip, kaip ir tu, lengvuti akmenie, eina lyg daina šuoriais, ir vis greičiau, miestų grindiniu ir laukų takiūtėmis, amžinai paklydusi — išstremta...

Taip, kaip ir tu, kurs netikai, kad tave įmūrytų, akmenie; ir netikai nei rūtšems, nei rūmams, anei bažnyčių sienoms... Taip, kaip ir tujei mažas akmenie; taip, kaip ir tu, akmenie avantiūrininke, nesgi gimęs katapultoms, ir reiškesi tik tai lėkime...

—o—

Jau ežeras užauna. Bangos rauna ir jaukia laivelius, bures ir atkrantės akmenis — medžius. Kažkas didingo ir — rūstaus ir — gražaus!

—J. Cicėnas.

— Filmas "El Lituano". Įvalriuose Buenos Aires dienraščiuose pasirodė skelbimai apie netrukus pasirodysiantį filmą "El Lituano". Filmo direktorius Enrique Dawi laikraščiuose pabrėžė, kad vyriausias filmo artistas yra Andrius Ramanauskas. (E)

DĖMESIO VISIEMS

Pranešama moterims ir vyrams, turintiems galvos odos nepagydomas ligas: votis, šašus, pleiskaną, plaukų slinkimą, niežėjimą. Lietuviškoje vaistinėje esamais vaistais Nr. 1-25849 išgydoma 100%.

Vyresnio amžiaus atgauna jaunystės plaukų spalvą. Jei tie vaistai neišgydytų — pinigai gražinami. Patyrę tų vaistų gerumą, patarkite giminiams, kaimynams ir pažįstamiems.

Pagal užsakymą, prisiunčiame paštą, apdėtu mokesčiu. Vaistų siuntimui giminėms duodame didelę nuolaidą. Tie vaistai gaunami tik

Lietuviškoje Vaistinėje
2458 W. 69th Street
Chicago 29, Ill.

Siūnciu CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJAI, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, \$5.00 čekį spausdinamai Alekso Ambrose knygai CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Prašau mane skaityti šios knygos rėmėju. Kada baigsite spaudos darbą, tai man priklausančią knygą egzempliorių prašau pasiųsti tokiu adresu:

Vardas ir Pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstybė

Data

Parašas

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES ir GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9, Antradi. nuo 1-5, Trečiadi. ir Šeštadieni tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervu-Smegeny Ligos. Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Šeštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antradi., Ketvirt., Penkt. TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036

Rezidencijos: BEvery 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieni pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Atostogose iki rugpjūčio 21 d.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARGUETTE ROAD

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepiate, šaukite KEZio 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4144 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antradi., ketv. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtadi. 1-4 popiet, antradi. ir penktadi. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1318 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, AUGUST 6, 1960

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930Ofiso telef.: CLIFFside 4-2896
Rez. telef. WAIBrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampus 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. v.
Šeštadieniais nuo 2 iki 6 val. v., išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro, antradi., trečiadi. ir penktadi. 6-9 v. v. šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Atostogose iki š. m. rugpjūčio 1 d.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvės)
Atostogose iki rugpjūčio 15 d.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDEAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras
MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YAards 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna adbrauda
ZEMA KAJNA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAIBrook 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FMKasdien: nuo pirmadienio iki
penktadienio 10-11 val. rytoŠeštadieni ir sekmadieni
nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUŠKOS: pirmad. 7 val. v.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE

Chicago 29, Illinois

SIMONE WEIL

ASMENYBĖS BRUOŽAI

(Pabaiga)

I šias Thibon reminiscencijas Argentinoje nuo ilgesnio laiko gyvenęs žinomas lenkų rašytojas Witold Gombrowicz, tarp kitko nesigailis kartais skaudoko botago savo tautiečiams, ir dabarties ir praeties, atsiliepė gana savotiškai ironiškai, net sarkastiškai kritika, žinoma, ne adresu Thibono, bet Simone Weil, ypač dėl josios samprotavimo apie dievybę ir bendrai religinius klausimus.

Skaitymas "Le pesanteur et le grace" jam buvusi priverstina lektūra, nes jis turįs apie tai parašyti vienam Argentinos savaitraščiui. Ir čia jis pastebi, "Bet toji moteris yra perdėm stipri, kad galėčiau ją atremti". Kadangi jis nepripažįsta asmeniško Dievo, tai jo pastabos apie Simone Weil ir sukasi apie jos dievybės interpretaciją, su jam įprastais sarkazmais.

S. Weil literatūrinis palikimas

Aukščiausią jos pasiekimą sudaro jos dienyra. Jie rodo ją esant didele mistine rašytoja. Jos kondensuoti formulavimai gali būti sunkiai gvilđenami, bet niekuomet nėra neaiškūs. Susiklostę kartu, i tam tikrą aiškią visumą.

Ginčo tarp mokslo ir religijos jai, S. Weil, negalėjo būti. Matematinė būtinybė yra mokslo dalykas. Bet, anot vienos jos beveik gnomiškų (trumpų gilios išminties pasakymų) maksimų: "Būtinybė yra Dievo uždanga". Jei "mokslineciaus pasaulimas yra sujungti savąjį protą su paslapties išmintim, išrašyta visatoje", tai "moksliškas tyrinėjimas yra viena religinės kontempliacijos formų". Lygiai taip pat, sakoma, galvojo ir Albertas Einšteinas.

Jos knygos

Ji nepaskelbė nei vienos knygos nei brošiūros. Jos veikalai emė rodytis po poros metų jai mirus ir yra bendrai diskisjū, pastabų, pasisakymų, rečiau vienaličiai veikalai. Ji rašė šiais klausimais: 1) Visuomenės raštai. 2) Graikų studijos. 3) Religiniai raštai (tarp kurių pirmoj vietoj minėtasis "La pesanteur et le grace"). 4) Literatūriniai darbai. Gal ne pro šalį bus išvardijus jos raštų temas, bent stambesnes:

1) 1933—1938 m. fragmentai. 2) Apie Lenino knyga: "Materializmas ir Empirikriticizmas. 3) Meditacija apie paklusnumą ir laisvę. 4) Apmąstymai apie laisvės priežastis ir apie priespaudos priežastis. 5) Patyrimai iš gyvenimo fabrike. 6) Atsisveikinimo laiškas Tėvui Pervin (domininkonui). Dėl šio laiško didelio įdomumo, gal pa-

vyks pateikti bent įdomesnes iš jo ištraukas, nes laiškas gana ilgas. 7) Ateizmas ir tikėjimas. 8) Kryžius. 9) Pasaulis kaip metafora. 10) Aš ir pasaulis. 11) Dekrecija. 12) Tuštuma ir kompensata. 13) Nelaimė. 14) Blogis. 15) Visuomenė. 16) Užsišaknėjimas. 17) Ar egzistuoja marksistinė doktrina. Tai irgi įdomi giliai kritiška interpretacija Markso mokslo; numatoma pateikti ją mūsų skaitančiai publikai, ypač tiems, kurie mėgsta pa-

šnekėti, net ir parašyti apie Marksą ir marksizmą. Jos raštus tvarkė neseniai auto katastrofoj žuvęs Albert Camus ir minėtas Gustav Thibon.

Nemėgo Senojo Testamento ir hebrajų

Ne tik anathema sit principas buvo jai kliūtim priimti krikštą, t. y. pasidaryti formalia arba oficialia krikščionė, šiuo atveju katalike, bet ir jos santykis su tradicija, būtent, su Senuoju Testamentu, kurio ji nepripažino, išskiriant Hioho Knygos ir dar porą kitų knygų. Nors ji buvo žydų kilmės, tačiau niekuomet judaizmo orbitoje nedalyvavo. Ji su tokiu įnirti-

mu puolė senovės hebrajų už jų žiaurumus ir pačių savęs kultą, su koku ji puolė romėnus, — tai, gal būt, todėl, kad jos buvo toli siekiantis prisirišimas prie graikų kultūros.

Nevienodas katalikų vertinimas

Kai kurie katalikų teologai kelia abejonių dėl jos dievybės koncepcijos, perdėm artimos, kaip jie tvirtina, Spinozos koncepcijai. Kiti, priešingai, jos tragiškoje vizijoje randa mūsų epokos indėlį i Kristianizmo pagilinimą. Visa sutvertoji visata priklausė matematiškai būtinybei. (Tėsinys 6-me pusl.)

HERE ARE BIG SAVINGS

DIRECT FROM THE
SPEED QUEEN
FACTORY

These are special models, at special low prices, made available by the factory for this sale.

Model 90

Model 24

Wringer Washer
FACTORY "SPECIAL"
With Stainless Steel Tub and Lint Catcher

Automatic Washer
FACTORY "SPECIAL"
With 2 Cycle Control
BRISK AND GENTLE
WASH SPIN ACTION

\$ 134⁹⁵

\$ 195⁰⁰

Glaser's Furniture and Appliance Co.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambl Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siųsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

3 METAI

NR. 20 (97)

RAMOJUS VAITYS

Skurdo kraštas į pietus nuo Rio Grande: II

Iš Meksikos Miesto važiuojant į šiaurę, JAV link, pačiu įryčiausiu plentu, kelias iš pradžių eina per derlingą aukštą lygumą, paskui pradeda kilti į kalnų virtinę, skiriančią Meksikos centralinę plokščiakalnę nuo Meksikos plankos pakrantinės žemumos. Vakariniai to kalnagūbrio šlaitai mažai tegeauna drėgmės ir todėl padengti aukštumų dykumos augmenija — kaktusais, laukinėm agavom ir spygliuotais krūmais. Bet vos tik persivėrus per keterą ir pradėjus leistis vingiuotu keliu jūros link, vaizdas labai staigiai pasikeičia — ryliniai šlaitai labai drėgni, pusiau debesyse paskendę, ir tirstai apžėlę. Iš pradžių, aukštumose, užlinkami puikūs pušynai — čia oras maloniai vėsus. Žemiau nusileidus, prasideda lapuočių tankynės, ir čia po negyvenamų dykumų ir pušynų juostų prasideda tirstai apgyventa subtropinė kalnų zona. Niekur kitur nebuvau matęs dirbamų laukų tokiuose stačiuose kalnuose, kaip čia — miškui ir brūzgnams palikti tik neįkopiama staigumo šlaitai, o viskas kitkas kultyvuojama — žinoma, labai primityviai, — mentimis ir kapliais. Atpažinau tik kukurūzus, o visa kita augmenija, kaip naminė, taip ir laukinė — jau nepažįstama. Dar žemiau nusileidus, į šiltą ir tvankų orą pradeda vis gausiau ir gausiau rodytis bananų „medžiai“, kakavmedžiai ir dar kažkokie nepažįstami vaismedžiai, dažnėja palmės, lianos ir medžiai su klozetos dangčio didumo lapais. Reiškia, visai nejučiom, ir net visiškai nenumatyta, pakliuvome į atogrąžinių girių zoną! Maždaug pusės kilometro aukštyj terenas staiga pasidaro lengvai kalvotas ir čia jau ir yra meksikoniskų džiunglių sritis, išsidriekusi palei Meksikos įlanką. Viename iš tų džiunglių miestų, žavingame, it botanikos sodas, parke paskendusiamie viešbutyj praleidom vieną naktį. Visi kambariai ten buvo vėsinaimi, nes po saulės nusileidimo termometras stovėjo ties 89° F, o ryto 7 val. — 86° F. Reiškia, per naktį tenukrito tik tris laipsnius, tokia pasiutusi drėgmė! Devintą valandą, išvažiuojant iš to viešbučio, dar sykį žvilgterėjau į termometrą — jis jau rodė 94° F. šešėlyj. Nors ir trumpai teteko tropikuose pabūvoti, visgi jais kiek atsikandau, ir dabar į tropikų romantiką kiek blaivesnėm akim žiūrėsiu — tas pašėlęs

karštis ir drėgmė taip žmogų sužlugdo, kad ir visa ta nuostabią įvairi augmenija, tie žiedais tiesiog liepsnoją dekoratyviniai medžiai, tie negirdėti paukščių balsai kažkaip nublunka ir nesusilaukia tokio aktyvaus susidomėjimo ir gėrėjimosi, kokį kad galima būtų sukelti vėsesniam orui esant.

Tą dieną teko dar gerai prisiziūrėti džiunglių vaizdų. Iš pradžių buvo matyti žemi, smulkialapiai ir daugiausia dygliuoti medžiai ir krūmai, susiraižę į tokią tankynę, kad rods ir gyvatė, belandžiodama tenai akis išsibadytų. Ir iš šito baisesio kabagždyno, atokiai viena nuo kitos, palmės kelias galvas virš visos kitos augmenijos. Ir juo tolyn į šiaurę, tuo sausiau darosi, tuo mažesni visi medžiai ir tuo daugiau atsiranda šiurkščia žole užžėlusios properšos. Retėja dirbami laukeliai, daugėja besiganančių gyvulių, kurie po tas tankmes nuo vienos properšos iki kitos landžioja ir atrodo, kad savo skūrų perdaug nesusidrasako. Dar toliau į šiaurę išnyksta palmės, jų vietą pradeda užimti kaktusai; medžiai pavirsta krūmais, tarp jų žiuruoja nuoga raudona žemė — ir štai mes vėl dykumose, prie pat JAV sienos. Per vieną dieną važiavimo įvyko toks drastiškas gamtovaizdžio pasikeitimas — nuo drėgnų džiunglių iki dykumos — kokio JAV teritorijoje niekur nerasi, nes čia reikia milžiniškus atstumus pravažiuoti, norint pastebėti bet kokį pasikeitimą augmenijoje.

Prieš kelionę Meksikoną aš būvau susidaręs vaizdą, kad tas kraštas yra gryna Ispanija, tiksliai perkelta į šį žemyną — būtent, kad Meksikos kultūra yra beveik indentiška ar bent labai panaši į ispaniškąją. Tačiau taip nėra — ispaniškas elementas čia yra susimaišęs su indėnišku, o vietomis dar labai aiškiai atskiriamas. Pavyzdžiui, bažnyčių ir daugumos miestų pastatų stilius — grynas ispaniškas renesansas arba barokas; kitaip sakant, miestai savo išvaizda labai panašūs į Ispanijos miestus. Užtat kaimai labai mažai ką ispaniško teturi — eilinio žemdirbio trobelė atrodo šiandien taip, kaip ir priešspaninėje actekų bei toltekų gadyneje: sausose vietovėse — nedegto molio plytų mažiukai plokščiaistogiai nameliai, be stiklo

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, AUGUST 6, 1960

languose ir su skuduru pridendta anga vietoje durų, o drėgnose vietovėse (t. y. džiunglių ir kalnų pašlaičių nuo jūros pusės) — iš plonų karčių ir baslių, su nendriniais stogais, taip pat be langų ir durų, ir kas įdomiausia — per pėdą ar dvi nuo žemės pakeltom, taip pat iš plonų baslių padarytom grindim, taip kad namiukas į žemę remiasi ant keliolikos medinių kuolų. Toks tarpas tarp žemės ir grindų reikalingas tam, kad gyvatės naktį į lovą neįslinktų. O apie kaimo elektrifikaciją, kanalizaciją ir vandentiekį tai nėra nė kalbos: vienintelės viešos kaimuose — tai išilgai plentų nutiestos telegrafo linijos, o vanduo semiamas iš bendro visam kaimui šulinio ir molinėse puodynėse ant peties arba galvos nešamas namo. Palyginus meksikoniską kaimą su ispanišku — Meksikoj daug skurdžiau, nes Ispanijos kaimo namai atrodo visiškai normaliai — storos mūrinės tinkuotos sienos, tvirtos medinės durys, langai su stiklu ir būtinai su grotais pirmame aukšte, balkonėliai antrame aukšte ir riestų, it cinamono žievė, raudonų čerpių stogai — kad ir kaip aptriušę, nusitepę ir apgriuve, visgi daug turtlingiau atrodo negu tie Meksikos plukto molio nameliai arba tos lazdinės pašiušės su nendrių stogais.

Nors miestuose visi žmonės „vakarietiški“ (t. y. europietiški) rėdosi, kaimuose ir nedideliuose miesteliuose dar daug matyti senovės indėniško aprėdalo liekanų — nepaprastai plačiais bryliais iš šiaudų arba agavos pluošto pintos skrybėlės — „sombros“, ir „serapes“, — tai drožėtu indėnišku raštu audeklo gabalas, didumo kaip vidutiniška staltiesė, su plyšiu centre, per kurį iškišama galva, taip kad šis skuduras tarnauja vyrams maždaug švarko ir lietaučio vietoj. Moterys nešioja ilgas juodas skaras, į kurių galus kažkaip įvynioja kūdikį, ir jį ant nugaros tampo — skara moteriai atpalaiduoja rankas, ir ji tokiu būdu gali ką nors kita nešti arba laukuose dirbti, tuo tarpu kai kūdikis ant motinos nugaros taltaluoja ir dūsta, nes dažnai vaikui ir galva tame skarmale būna paslėpta. Visi kaimiečiai ir miestų darbininkija yra neįsivaizduojamai nuplyšę ir nusitepę, ir vyraujančių šviesių spalvų drabužiai taip sujuode, nudulkėję ir nublukę, kad pirmą kartą jų spalvos nebegalima nė atpažinti. Kaimuose daug kur matysi vaikus iki 5 metų visiškai be drabužių lakstant, o basų vyrų ir moterų net ir Ispanijoje bei Maroke tiek nemačiau. Ir dar prie viso to apiplyšimo ir murzinumo prideda vyrų neapsikirpimas ir nenusiskutimas (daug tipų vaikšto su dviejų ar trijų dienų barzdomis), o pas moteris — trūkumas bet kokios plaukų šukuosenos: pas kaimietes, kada jos nusimeta tas savo skaras, dažniausiai ma-

tysi visai nesutvarkytus plaukus, palaidai krintančius žemyn it nešukuojami karčiai, nesupintus į jokias kasas, nesudėtus į jokias „bulkutes“.

Šalia viso to provincinio brudo Meksikos Miestas stovi didžiausiu kontrastu — prieš jį ir didumą, ir kai kurių kvartalų grožį visi kiti mano matyti Meksikos miestai nublunka. Meksikos Miesto „downtown“ as“ su savo dangoraižiais, kelių šimtmečių senumo rūmais ir bažnyčiom, plačiomis, palmėm nusodintomis alėjomis ir apskritomis aikštėmis su gėlių klomba viduryj (kurios centre būtinai stovi kokias nors statula) lengvai gali lygintis su garsiausiais Europos metropoliais, kaip pav. Londonas ir Paryžius. Bet vykstant iš centro į miesto pakraščius vaizdas nevienodas — vienur gražūs ispaniško stiliaus (tačiau dažnai kur su indėniškos architektūros dekoratyviniais elementais) vienos šeimos gyvenamieji namai, paskendę pasakiškoj augmenijoje ir apsupti tvorom, o kitur — sukimšti visiškai europietiško pobūdžio daugiaaukščiai pastatai, apgyventi vidurinės ir žemosios klasės masių. O rytiniam ir pietiniam miesto pakraščij galima užtikti tokį skurdų šiukšlyną, kad JAV didmiesčių „slums“ išrodo šimtą sykių prabangiau: čia vienaugstės bazužės pastatytos iš visokių, kokias tik galima įsivaizduoti, medžiagų — degtų ir nedegtų plytų, netašytų akmenų, molio, cemento, lentų, kartono, banguotos skardos, ir dažnai vienos lūšnos statyboj panaudojama visos tos medžiagos! Čia visos gatvės (išskyrus asfaltuotus plentus, skrodžiančius tuos priemiesčius), panašiai kaip ir provincijos miestuose, arba visai negrįstos, arba truputį grįstos apvaliais akmenimis — todėl palijus virsta dumblynu, o saulei pradžiovinus — dulka nežmoniškai. Kadangi čia gyvena pati neturtingiausioji miestietija, tai ir visos gatvės jokie automobiliai nevažinėja, o su dviračiais šiaip taip pasistumti įmanoma. Čia gatvės tarnauja ne tik susisiekimui, bet ir kaip sąslavų dėžė, nes jon išmetamos virtuvės liekanos, indų pamazgos ir naktipuodžių turiniai — todėl musės zuja milijonais ir smarvė tikrai paieškotina.

Po miesto centro Meksikos M. didžioji atrakcija turistams yra Meksikos Universiteto rajonas — visiškai naujas pastatų kompleksas, vietomis dar nebaigtas statyti, ir jau dabar turįs apie 30,000 studentų talpumą. Kadangi šis universitetas pradėtas statyti praėjim dešimtmetij, tai visi pastatai yra moderniškiausios architektūros; bet kas tikrai būdinga ir įdomu pasižiūrėti — tai milžiniškos mozaikos, kurios užima visą arba didesnę dalį kai kurių pastatų sienos. Pvz., dominuojantis Universiteto pastatas (kažkas apie 15 aukštų) turi mozaikos ant trijų savo

(Tęsinys 5-me psl.)

(Tęsinys iš 4-to psl.)

sienų (ketvirtoji pilna langų) — nuo pat viršaus iki apačios, nuo vienos kertės iki kitos. Mozaikų turinys — labai savotiškas montažas iš vakarietiškos ir, didesne dalim, vietinės indėniškos kultūros elementų: piktaveidė saulė, susiraukusios gyvatės, audringais žvilgsniais vanagai ir be galo žiauriai išrodą indėniški kariūnai plunksnėtu įvairiaspalviu apdaru, o tarp jų įspraustos ispaniško renesanso baltos bažnytaitės. Į visą tą simbolių vinigretą žiūrint tiesiog ima šurpas — iš to montažo trykšta kažkokia barbariška jėga, atsispindi gamtos žiaurumas ir senųjų plokščialkalnių gyventojų sadistiški papročiai su kruvinomis religinėmis ceremonijomis.

Už M. M. pavaziavus į rytus apie 40 mylių yra Teotihuacan'o archeologinė zona, kurios dvi didžiosios įdomybės yra laiptuotos piramidės, vadamos Saulės P. (didžioji) ir Mėnulio P. (maždaug perpusę mažesnė), ir muziejėlis su toj pat vietoj rastom iškasenom. Saulės Piramidė, trijų pakopų ir su buka viršūne, statyta iš vietinio rudo vulkaninio akmens ir cemento (taip, tikro cemento, gaminto dar prieš baltųjų atėjimą Amerikon) ir su plačiais laiptais šiauriname šlaite (kuriais tiesia linija galima užlipti iki pat viršūnės platformos), nors ir žymiai mažesnė už Cheopso Piramidę Egipte, vis dėlto imponantiškai atrodo. Statyta ji buvo kažkokios kultūros dar prieš Actekų laikus, nes šie, užkariavę Meksikos M. apylinkę, šias piramides jau rado vietinių gyventojų nebenaudojamas; jos viršūnėje stovėjusi šventykla jau buvo nugriuvusi, o į piramidės vidų jokių įėjimų ligšiol dar neuztikta — atrodo, kad indėnai savo karalių piramidėse nelaidojo.

Dar toliau į rytus, prie Cholulos, miestpalaikio lygiai taip pat nusususio kaip ir dauguma, pūpso Cholulos piramidė, statyta 7-ųjų skirtingų indėniškų civilizacijų — kiekviena sekanti tauta uždėjo sluogsnį statybinės medžiagos ant to, ką jau rado, ir piramidė augo platyn ir aukšty. Kadangi statomoji medžiaga buvo plytos iš nedegto molio ir smulkiai sukapotų šiaudų, tai ir nenuostabu, kad su laiku vėjas ir lietus taip apgriaužė piramidę, kad šiandien ji atrodo kaip paprastas kalniukas, tirštai apaugęs medžiais ir krūmais, su bažnytaitė viršūnėj (kuri buvo pastatyta vietoj nugriautos pagoniškos cholultekų maldyklos). Iš lauko tad nieko įdomaus, bet užtat tos piramidės vidun galima įeiti su palydovu, kuris ispaniškai (gaila, kad ne angliškai) aiškina, nors paaiškinti ir padaryti daug ko to piramidėj ir nėra. Beveik visi tuneliai, kuriais turistai pavadžiojami, yra išgraužti dabartinės valdžios archeologų,

o ne piramidę stačiusių indėnų paikti. Viso to kasinėjimo išdava buvo atradimas keletos siaurų, stačių laiptų, vedančių į viršų, ir akiai užsibaižiančių (t.y. neišinančių nei į paviršų, nei į kokius nors kambarius), ir keletos labai siaurų horizontalių koridorių su sienose grubiai išdažytais labai primityviais paveikslais (vietoje dažų vartota spalvoti moliai, užtepti ant rudo sienų molio). Piramidės viduje žymiai vėsiau, negu dienovidžio saulėj, ir kvapas labai panašus į linų džiovinimo pirtį (kas kaime buvęs, tas tą kvapą gerai pažįsta).

Ir dar viena įdomybė, kurią matėm pakeliui tarp sienos ir Meksikos M. — tai garsiasias Guanajuato mumijas, įtaltas krikščioniškose kapinėse, kažkokio pastato (kurio sienos nusėtos paminklinėm lentom, ir už tų lentų sienon įmūryti lavonai) rūsyj. Kadangi čia vadovas nemokėjo angliškai, tai iš jo ispaniško aiškinimo daug iššifruoti negalėjau. Supratau tik tiek, kad visos tos mumijos — tai dėl kažkurios priežasties iš sienos nišų tipo kapų ištrauti numirėliai, suvežti čionai iš vietovių netoliau kaip keli kilometrai ir kaip kokie basliai stati atremti į to rūsio koridoriaus sieną. Pasak vadovo, visi yra indėnai, bet jau krikščioniškos eros ir neva krikščioniškai palaidoti. Kadangi tos apylinkės oras pusę metų būna labai sausas, sienosna įmūryti lavonai nesupuvo, o išdžiūvo — taigi tos mumijos nėra rūpestingo balzamavimo rezultatas, o visai atsitiktinis dalykas.

Vaidas ne toks jaukus, kaip žiūrint į egiptietišką mumiją kur nors muziejuj. Nusileidęs siaurais spiralniais laiptais, turistai atsidūria baltai iškalintame, dienos šviečia per langiukus palubėse pusėtinai apšviestame koridoriuj, kurio viename gale prie sienos sustalytos tos mumijos, o kitame — didžiulė krūva kaukuolių ir už jų, it kokios malkos, iki pat lubų tvarkingai sukrauti rankų ir kojų kaulai. O tos mumijos — vienos su drabužiais (matyti paprasti kaimiečio rūbai), kitos tik su drabužių liekanom, o trečios — visiškai nuogos, nes drabužiai nuo jų visiškai sutrūniję nukrito. Išdžiūvę raumenys ir oda taip apie kaulus susitraukę, kad lavonai atrodo lyg iš bado numirę kacetininkai. Oda panaši į presuotos durpės paviršų ir yra užbaltintos kavos spalvos. Bet tie veidai, veidai! Visų burnos išžiotos, akys išplėtos — atrodo, lyg jie būtų mirę baisiose kančiose, siaube ir baimėj, nors ant kūnų nematyti jokio kankinimo žymių ir visi, atrodo, mirę natūraliomis mirtimis. Po tokio apsilankymo vieni turistai praranda apetitą, o kiti naktį miegoti negali.

(Bus daugiau)

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

DARBAI IR ŽYGLIAI

....Ši savaitgalį, rugpiūčio 6-7 dd. Chicagos studentai santariečiai rengia kultūrinę išvyką į Union Pier, Mich., pp. Lengvinų vasarvietę. Laukiama dalyvaujant kelių rašytojų, iš kurių Santaros Garbės Filisteris Marijus Katiliškis jau yra sutikęs.

Rugsėjo 9-11 dd. Tabor Farmoje įvykstančiame visuotiniame santariečių suvažiavime bus surengta Pirmoji Sovietinės Lietuvos Studijų Konferencija, kurios metu kritiškų specialistų bus stengiamasi išryškinti realus žvilgsnis į pavergtoje Lietuvoje vykstantį visuomeninį procesą.

Rugsėjo 6-8 dd. Tabor Farmoje įvyks santariečių kursai, kurių metu bus svarstoma Gyvosios Lietuvybės idėja, visuomeninis veikimas ir ideologiniai klausimai.

Dėkojame vienuoliktajam "Metmenų" kultūros žurnalo šimtininkui p. X.

Liet. Studentų Sąjungos JAV nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Romas Stakauskas, vice-pirm. Nijolė Remekytė, sekr. Giedrė Griškėnaitė, išdininkas Kęstutis Pau-

likas, spaudos atstovas Aristidas Bičiūnas, užsienio skyriaus vedėjas Algirdas Budreckas, ir socialinių reikalų vedėja Dava Audėnaitė.

Anglų Kalbos pamokos

K. GINEITIS
3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.
Telefonas: Victory 2-0105

Duoda prieš karą baigęs Čikagos universiteta.
1 dol. 25 ct. val. — privačios
VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuoti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai

7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PROspect 8-9210

EXPERTAI ĮRENGIA FURNESUS ir boilerius, pakeičia gazo ir alyvos sistemas, oro vėntuvus ir nuo stogo vandens nutekėjimo vamzdžius.

MES TAISOME
įvairių firmų furnesus ir boilerius.
TREVÉ, INC.
6515 S. Ashland. HE 6-2717.

Nauja mostis ir tabletės atnaujina viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Ši nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritas ir reumatizmas. Mostis, 98c. Tabletės \$3.50 pas Jūsų vaistininką.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BARBEQUE BEEF — ROAST BEEF AND GRAVY — POTATO SALAD — COLE SLAW — KIDNEY BEAN SALAD — MACARONI SALAD.

For Weddings, Confirmation or Birthday Parties
HOME MADE BARBEQUE BEEF OR BEEF & GRAVY 5 Lbs. \$3.85.
ALL SALADS, HOME MADE 49c Lb.
WE DELIVER, SOUTH WEST
HOLIDAY FOODS
1007-9 W. 79th Street. AB 4-2133.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS. Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina	\$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina	\$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina	\$6.00

Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Isigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar kaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jie parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generallai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

(Atkelta iš 3 psl.)

satos esmė, anot S. W., yra matematinė būtinybė. Apveizdą, laužančią gamtos įstatymus, S. W. kategoriškai atmeta ir "Dievo pirštą" ji pripažįsta kaip liekaną įsivaizdavimo apie Dievą, kaip apie kokį feodalinį karalių, valdančią priklausomai nuo savo rūšybės, mielaširdystės ir užgaidų. Niekas negali išsisukti iš determinizmo dėsnų, net stebuklas, kuris esąs mums iki šiol nežinomų dėsnų išdava. Tad S. Weil ne kartą grįžta į "svarinančią ateizmo galią", nes ateizmas, naikindamas sušvelnintą Dievo paveikslą, kaip dalintojo bausnių ir apdovanojimų, laikintų ar amžiuųjų (atseit, pomirtinių, A. R.), leidžia atkurti etiką griežtesniais pagrindais.

Toks yra jos artumas krikščionijai, kurią ji priima gana kritiškai.

Sunkiausias ir gal svarbiausias jos minties punktas bus šis. Ji sako, kad žmogus trokšta gėrio ir jei jis tikrai jo trokšta, tai jis nebus jam atsakytas nežiūrind to, kad jo kūnas kaip ir protas klausio deterministinių dėsnų, gi "begalinė distancija skiria gėrį nuo būtinybės." Šitas būtent priešingumas sudarąs žmogiškąją kondiciją (sąlygą) ir neturi būti nei švelninamas nei panaikinamas. Tai yra bandomasis akmuo: bet kuri doktrina, kuri nori tą priešingumą nugalėti arba prislopinti, veda tik į nusivylimą. Simone Weil tiksliai aptaria, kuriomis sąlygomis priešingumas yra teisėtas žmogiškos inteligencijos pabūklas (įrankis). Jei yra nenugalimas, tai jo kontempliacija perkelia į aukštesnį laipsnį (dydį). Viršgamtiškas veikimas (surnatūrel) arba atgamtinis elementas (pradas) priešingai materialinei būtinybei arba, kitaip sakant, Malonci, priešingai traukos jėgai (gravitacijai), yra paslaptis ir turi būti perspėtas kaip paslaptis, taip kad inteligentijos valdantieji eilų taisyklingu keliu, kuris prie tos paslapties artėtų, bet neperžengtų savo įgaliojimų. Dievo tylėjimas, Dievo pasišalinimas yra tuo pat metu buvimas pasaulyje Dievo arba gėrio, bet tik "paslapyje" (pasislėpime), per įtikinėjimą (persvajiją), per asmeninį kontaktą (ryšį) su tais, kurie prašo ir laukia, kurie beldžiasi į duris. Jos bus jiems atidarytos. "Dievas nesigriebia jokio smurto. Visa, kas dieviška, yra be pastangų. Gyvendama aukštai išmintis, tačiau moka veikti iš ten iš savo nesutepto sosto". (Aischilos). (kiek sunkoka įkandama... A. R.).

Keletas faktų iš Simone Weil biografijos

Ji gimė Paryžiuje 1909 m. vasario 3 d. ir mūrė Ashforde, Anglijoje, 1943 m. rugpjūčio 24 d. Vadinasi, gyveno 34 metus. Privatines pamokas davė

jai daugiau negu mokykla. Svetimų kalbų daugiausia mokėsi pati, skaitydama, pav. tokiu būdu ji išmokė sanskritą. "Antruosius brandos egzaminus", anot prancūzų terminologijos, ji laikė Viktoro Duruy licejuje, paskui lankė Henriko IV-jo licejaus "pirmąją aukštesniąją" klasę, kur jos mokytojas buvo žinomas filosofas Alain — šis daugiausia prisidėjo prie jos išsivystymo. 1928 metais išlaikė įstojamuosius konkursinius egzaminus į Ecole Normale Supérieure, kurią baigė 1931 m.

Nuo to laiko per keletą metų dėstė licejuose filosofiją ir graikų kalbą. Tačiau ji niekur ilgai nebūti negalėjo, nes savo linksmos nuotaikos ekscentriškumais piktindavo pedagogus. 1931-1932 m. ūkinės krizės metu ji atiduodavo bedarbiams darbininkams paskutinius savo išteklių likučius. Tuomet ji beveik išimtinai darbininkų draugystėje sukosi, diskutavo su jais ir net rasdavo laiko palošti su jais kortomis darbininkų kavinėlėse. Tai labai piktino miescionijos suprančius sluoksnius. Norėdama dalintis biedniokų likimu, 1934-1935 m. ji dirbo paprasta darbininke Paryžiaus fabrikuose ir tuo labai pakenkė savo silpnai sveikatai. Jos nepaprastai stipri valia jai padėjo išverti sunkius fizinius darbus. Ji buvo nuolat kankinama ligos. Fabriko laikotarpis buvo jai ypatingai sunkus, bet užtat ji puikiai, kaip retai kas, susipažino su fabriko darbo sąlygomis, pati tai patirdama asmeniškai. Paskui ji vėl grįžo į mokytojos darbą.

Jokiai politinei partijai ji nepriklausė, bet jos politinėms pažiūroms labiausiai atitiko "Revolution Proletarienne", palaikanti anarcho-sindikalistų tradicijas. Kaip jau minėta, ji dalyvavo naminiame ispanų kare, kur buvo marksistų grupėje. Šią marksistų grupę ypatingai neapkentė Stalinas ir ji turėjo būti enkavedistų išžudyta. S. Weil perėjo į kariuomenę, į "Colonna Durutti" Barcelonoje. Grįžusi į Prancūziją, ji buvo visai silpnos sveikatos ir turėjo pasitraukti iš mokytojavimo. 1938 m. jai atsivėrė "krikščioniškoji paslaptis". "Atsivertimu" tai negali būti pavadinta, nes savo dienynuose ji sako: "Būti paklusniam Dievui galima tik gaunant įsakymus. Kaip tai įvyko, kad gavau juos ankstyboje jaunystėje, kada buvau ateizmo išpažintoja".

Susipažinimas su Tėvu Perrin

Prancūzijai pralaimėjus karą, pusantrų metų ji gyveno su tėvais Marselyje — nuo 1940 m. spalio iki 1942 m. gegužės mėn. Nesigynė, kad ji yra žydų kilmės (rasės). Prancūzų Vichy vyriausybė, žinoma, nacių spaudžiama, įsakė žydams dirbti laukų darbus. Su minėto katalikų rašytojo Gustav Thibon pa-

galba S. Weil gavė darbo yvno gamykloje. Tame laikotarpyje ji susibičiuliavo su dominikonu Tėvu J. M. Perrin ir tą bičiulystę ji labai aukštai vertino.

Pogrindininkė - rezistentė

1942 m. gegužės 17 d. S. Weil išplaukė su tėvais į Casablanką (Morocco), o iš ten į New Yorką. Amerikoje ji tuojuo emė rūpintis gauti anglų vizą, kad galėtų įvykdyti savo sumanymą ir įsijungti Londone į Laisvųjų Prancūzų Komitetą ir gauti iš jo pogrindžio misiją į Prancūziją. Po kelių mėnesių (liepas-lapkritis 1942 m.) jai pavyksta, pagaliau, išvykti į Angliją dėka jos bičiulių iš Laisvųjų Prancūzų K-to pastangų, būtent Andre Philipo ir Maurice Schumanno. Sunkiai jiems sekėsi ją įtikinti, kad ji bus pravartesnė rašydama, negu šokdama su parašytu kaip rezistencijos kurjerė. Tačiau S. Weil norėjo dalytis savo tėvynės nelaime ir, vykdydama savo nepakeičiamą nusištatymą, ji negailestingai racionavo savo maistą, dalydamasi juo su kitais nelaimės draugais bedarbiais ir tuo

užsikraudama sau askezą. Čia ji visai sunaikino savo sveikatą ir tai slėpė nuo savo likusių New Yorkė tėvų. 1943 m. rugpjūčio 24 d. buvo pervežta į sanatoriją Ashforde ir ten rugpjūčio 24 d. mirė.

Paprastumas

Ji paprastai dėvėjo tamsius rūbus ir visai nesirūpino apie madą. Retai kada prabildavo susirinkimuose. Sėdėjo ir klausėsi. Sunku buvo su ja užmegzti kontaktą. O rūkė kaip iš kamino.

Buvo stiprios dvasios, silpno kūno. Joje buvo kažkas juokinga. Czeslaw Milosz pastebė, jog, tur būt, visa, kas yra švaru ir geniališka, yra užkrėsta juokingumu. Ir tik, girdi, kai tinkamai atskiriama, už ką yra mokama kaina, tik tuomet nustoja būti juokinga.

Siam rašiniui naudotasi Czeslowo Miloszo knyga "Simone Weil raštų atranka" ir paryžišku žurnalu "Kultūra". — *Antanas Raguškas*. (Pabaiga)

"NAUJIENOS" RIEKVIENO

**DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS.**

PLANING TO REMODEL?

Call now for fast, dependable and economical estimates for:

**DORMERS RECREATION ROOMS
ATTICS ROOM ADDITIONS**

Call Mr. Anders at ESsex 5-9202

Metropolitan Store Front & Construction Co.

2241 East 79th Street
Chicago 49, Illinois

Prieš siųsdami DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurią

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

SKYRIŲ

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
WAlnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

1813 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
MARKet 3-1968

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MASS.
ANdrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA.
GRant 1-3712

851 Hollins Street, BALTIMORE 1, MARYLAND. MUIberry 5-5787.

979 So. Broad Street, TRENTON, N. J., EXport 4-8085

174 Tilghman Street, ALLENTOWN, PENNA. HENlock 5-2069

202 Second Street, LAKEWOOD, N. J., FOXcroft 3-6621

Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit IŠSIŪSIME juos!

WRECKING ST. XAVIER'S COLLEGE
4900 S. Cottage Grove
For Sale at Reduced Price
100,000 ft. practically new maple flooring, any quantity at \$50 per M; also kitchen cabinets, all sizes: 1" lumber; 2" and 3" joists, long lengths; 10x14 ft.; also marble; church pews; dressers; chairs; many other items.
Salesmen on premises.
WESTERN WRECKING CO.
GR 6-5656.

KVIESKITE
CZERWINSKI CONSTRUCTION CO.
Ivairiems remonto darbams, pataisymams, aukšto ir rūšio įrengimams, medžio darbams.
Veltui apskaičiavimai.
Skambinkite
LUDLOW 2-9519

ATIDARYTAS
ASHLAND FRUIT MARKET
4812 So. Ashland Avenue

Didelis pasirinkimas vaisių ir daržovių žemiausiomis kainomis.

VOLAND PLUMBING
Plumbing Contractors
New work — remodeling
Residential Commercial
Complete selection of plumbing supplies
6343 S. WESTERN
PR 6-2600-1

X - E - M TEPALAS

Padeda sumažinti skausmus, kylančius nuo perdidelio klausos įtempimo arba neiškaus girdėjimo.

Reguliarus įpakavimas \$2.00
(su persiuntimu)
Pavyzdys \$1.00.

ALMKLOV'S PHARMACY

DEPT. AFL
Box 665
Cooperstown, N. Dakota

DABAR!!!

Tik robotą laikotarpi mes galime Jums įrengti gazo ar alyvos boilerius tik už

\$595.50

Nereikalingas įmokėjimas ir duodame 5 metams išmokėjimui.

Kreipkitės dabar!
Neatidėliokite!

RACINE HEATING CO.

AB 4-2064
FU 9-0785 SK 5-1563

TRUMBULL SODAS

Galima gauti salę Vestuvams, pokyliams, banketams ir t. t.

VI 7-9641
3000 S. TRUMBULL AVE.
Kreiptis į Mrs. Janis.

GROZIO NAMAS VISI GROZIO PATARNAVIMAI

\$15.00
pusmetinis sušukavimas už \$10.00.
Dėl susitarimo skambinkite
TU 2-8017
1907 W. 11th Gary, Ind.
Paminėkite šį skelbimą.

FILTER QUEEN SAVININKAS
Pietinėje, pietų vakarinėje ir vakarinėje miesto dalyse. Greiti pataisymai, dalys, filtrai.
Nauji klientai skambinkite dėl pademonstravimo.
HE 6-2090 5124 S. KEDZIE
Parodę šį skelbimą gausite nuolaidą

PIRKITE JAV TAUPYMO BŪNĄ
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, AUGUST 6, 1960

LEARN
IBM KEY PUNCH
OPERATION IN 3 WEEKS
Morning, Afternoon and Evening Classes
Big Demand for Operators
Positions Available Immediately
Call SU 7-9603
COMPTOMETER SCHOOL
Dept. N. B. — 2
6233 S. Western Ave., Chicago
4150 N. Milwaukee, Chicago 41
Merchandise Mart, Rm. 7134, Chicago

Announcing the opening of
CENTRAL PIZZARIA
5437 W. MADISON ST.
(Formerly Crawford Pizzeria)

Featuring Pizza • Italian Dishes
Sandwiches
Hours 12:00 Noon to 12:00 Midnight
FOR DELIVERY
Phone COLUMBUS 1-9403

SIGNORELLO HEATING & GAS EQUIPMENT CO.

Parduodame ir aptarnaujame viso miesto dalyse. Pilnas šildymo sistemos įvedimas.
Nariai Mechanical Contractors Association
Rezidenciniai — prekybiniai — industriniai.
Visi darbai garantuojami.
3839 ARCHER AVE.
LA 3-1001

ANNOUNCEMENT

Did you know that 2/3 of your flag is still good? Why throw it away? Let us replace the 48 star blue field with the new 50 star field. Field for 3'x5' flag \$1, replaced. Do it yourself, and we will mail a new field for 75c.
New 3x5 flag may be obtained for \$3.
ARROW TEX PROCESS CO.
234 S. Franklin St.
Chicago 6 State 2-2304

Taisome ir dengiame NAUJUS STOGUS

Atliekame įvairius metalo skardos darbus
LESNIAK ROOFING
and
SHEET METAL WORKS
1806 West 18th Street
Phone CA 6-0569
Įkainavimas veltui —
Nebrangus — Garantuotas darbas.

GUARANTEED WORK

• Sewers & Catch Basins cleaned
• Rodding and Repairing
Free Estimates, Day and Night Service.
BELL SEWERAGE
HUMboldt 9-2467

Complete SEWER SERVICE
24-hr. Emergency Service. • Catch Basins Cleaned & Repaired. • Toilets opened • Sink & Disposal Service • Main lines rodded • All Flood Control Systems • Downspouts Rodded.
DON SMITH
Village 8-6199
FI 5-7181 — FL 4-4899

**JEI TURITE VABZDIŲ —
ŠAUKITE**

COACH

Blakės, prūsokai, pelės, žiurkės negali pasislėpti.

2 butai — \$14.50

3 butai — \$18.50

ISKAITOMAS RŪSYS

Nebrangūs įkainavimai duodami didesniems pastatams. Namų savininkai gali prašyti specialių lengvų mėnesinių kainų.

Kainos namams ir apartamentams
1-4 kamb. \$4.00 5 kamb. \$6.50
6 kamb. \$7.75 7 kamb. \$8.75
8 kamb. \$9.50 9 kamb. \$10.25

RŪSYS \$3.00
Kai dirbame, niekam nereikės išeiti iš namu.
Garantuotas ir skubus profesionalinis patarnavimas

J. P. COACH & CO.
KE 8-5400 417 E. 47th

PIRKITE JAV TAUPYMO BŪNĄ

P. Tautvaišas

AUDRA MAŽAME PASAULYJE

(Tęsinys)

Ar praėjęs mačas davė atsakymą į šiuos kryžminius klausimus? Mano manymu jie buvo jau atsakyti dar prieš mačui prasidedant. Tie, kurie bando aiškia riba atskirti naujų kelių ieškotoją nuo avantiūristo, niekad nesugebės to padaryti. Žmonijos pažanga visad gulėjo ant pečių tų jos sūnų, kurie turėjo palinkimą ir drąsos veržtis į naujas, taigi dar nepažįstamas plotmes, daryti šuolius į nežinomybę. Kiekvienas ieškotojas, atradėjas ar išradėjas yra šiek tiek ir avantiūristas, o tuo labiau jei jam tik 23 metai! Todėl pradėsime nuo antrojo klausimo, kai į pirmąjį atsakymas turės kristi savaime.

Istorinės perspektyvos siekiami ir vėl žvilgtersme į praeitį. Apie 1925 metus šachmatų pasaulis išgyveno sunkią krizę. Viena iš pagrindinių priežasčių buvo dogmatiškas prisirišimas prie tų bendrųjų principų, kuriais vadovaujasi šachmatininkai žaidimo metu. Galima išvardinti eilę garsių vardų prisidėjusių prie tų principų nustatymo. Šiuo atveju išskirsiu du. Pirmiausia V. Steinicas, kurio motto buvo lėtas mažų pirmenybių kaupimas iki kraštutinumo vengiant bet kurių susilpninimų savo stovykloje. Toliau Z. Tarrašas su savo gerokai aritmetiška tempų ir kertamų laukelių teorija. Neabejotina, kad abu teoretikai patiekė tik išieties taškus tolimesnei pažangai. Deja, įžymieji ano laikotarpio šachmatininkai, kažkodėl skaitydami, kad jie turi pasiekti laimėjimus visai neišstatydami savęs į pralaimėjimų pavojų, apgailėtinai tūpėjo siauruose dogmatizmo rėmuose. Tuo tarpu bendroji šachmatų technika smarkiai pakilo. Todėl stokodami dinamiško veržlumo tie, kuriems rūpėjo nepralaimėti, staiga pasijuto nebesugebą nei laimėti. Šachmatų turnyrų lentelės pradėjo užsipildyti "didmeisteriškais lygiosiomis". Greit paplito nuomonė, kad šachmatų žaidimas jau išsisėmė ir baigia savo dienas lygiųjų mirtimi.

Ir reikėjo tikro šachmatų milžino A. Aliechino asmenyje, kad sutriuškintų sustingusią dogmą ir padovanoti naują gyvybę pačiam šachmatų žaidimui. Dabar Aliechino vardas tampa simboliu besiveržiantiems link naujų horizontų. Artėjant prie paskutiniųjų įvykių ypač svarbu yra suprasti

ti, kas įvyko su Aliechino palikimu jam mirus. Pasekime tolimesnio išsivystymo eigą Sovietų Sąjungoje, kur randame naująją šachmatininkų Mekką ir Mediną. Pritaikę Hegelio dialektinį metodą, atrado ten jie savąją absoliutinę istorinę tiesą: išnaudojamųjų kova prieš išnaudotojus. Pereidami prie kultūrinių sričių jie daro šitokią tos tiesos vertimą: realizmo kova prieš dogmatizmą. Todėl ir sovitiškoji šachmatų mokykla pavadinama realistine. O tos mokyklos tėvai — "didieji sovietų šachmatų genijai" Čigorinas ir Aliechinas!! Pastebėtina tik, kad Čigorinas nieko nežinojo apie kokius ten sovietus, o Aliechinas iš jų net pabėgo. Visi be išimties sovietų šachmatų meisteriai kiekviena proga pristato save realistinės Čigorino - Aliechino mokyklos atstovais. Tuo tarpu "bepūvas buržuazinis vakarų pasaulis" pripildytas vien tik dogmatiškių Steinice-Tarrašo pasekėjų. Šitame idėjiniame fone visos sovietų meisterių pergalės prieš vakariečių porpagandiškai panaudojamos kaip jų sistemos pranašumo įrodymas. Nes tik jie suradę, teisingai supratę ir pasekę absoliutinę idėją.

Bet ar saugus nuo dogmos tas, kuris save antidogmatišku mu garsina? Įženkime į slaptinęją Mekkos šventyklą ir stebėkime du didžiuosius jos kunigus — M. Botvinniką ir V. Smyslovą. Nes savo širdyje jie

CONVERTIBLE TOP SPECIALISTS
Windows installed from \$11.95. Zippers installed from \$13.95. Plastic seat covers, most cars \$14.95.
ENGLEWOOD AUTO SEAT COVERS
516 West 63rd Street
TRiangle 4-1101

TIRE SALE
BUY 2 TIRES, GET 1 FREE
At MOZART SERVICE STATION
2836 W. 59th St. PR 8-9408
Complete Auto Service,
Open 7 A. M. till 9 P. M.

Bring this ad with you
Holder is entitled to one FREE
BRAKE JOB or Grease Job.

ti, kas įvyko su Aliechino palikimu jam mirus. Pasekime tolimesnio išsivystymo eigą Sovietų Sąjungoje, kur randame naująją šachmatininkų Mekką ir Mediną. Pritaikę Hegelio dialektinį metodą, atrado ten jie savąją absoliutinę istorinę tiesą: išnaudojamųjų kova prieš išnaudotojus. Pereidami prie kultūrinių sričių jie daro šitokią tos tiesos vertimą: realizmo kova prieš dogmatizmą. Todėl ir sovitiškoji šachmatų mokykla pavadinama realistine. O tos mokyklos tėvai — "didieji sovietų šachmatų genijai" Čigorinas ir Aliechinas!! Pastebėtina tik, kad Čigorinas nieko nežinojo apie kokius ten sovietus, o Aliechinas iš jų net pabėgo. Visi be išimties sovietų šachmatų meisteriai kiekviena proga pristato save realistinės Čigorino - Aliechino mokyklos atstovais. Tuo tarpu "bepūvas buržuazinis vakarų pasaulis" pripildytas vien tik dogmatiškių Steinice-Tarrašo pasekėjų. Šitame idėjiniame fone visos sovietų meisterių pergalės prieš vakariečių porpagandiškai panaudojamos kaip jų sistemos pranašumo įrodymas. Nes tik jie suradę, teisingai supratę ir pasekę absoliutinę idėją.

Bet ar saugus nuo dogmos tas, kuris save antidogmatišku mu garsina? Įženkime į slaptinęją Mekkos šventyklą ir stebėkime du didžiuosius jos kunigus — M. Botvinniką ir V. Smyslovą. Nes savo širdyje jie

(Tęsinys 8-ame pusl.)

Palengvintas siuntimas

Išmokate po 3 mėn. už prekes, supirktas pas mus. Kviečiame atsilankyti. Pirmoji lietuviška bendrovė JAV, siunčianti Jūsų atneštus daiktus į Lietuvą.

PATRIA

GIFT PARCEL CO.,
3741 West 26th St.
Chicago 23, Ill. CR 7-2126 (Sk.)

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS BUČODARŽAS

WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

I langą įstatomi
VĖSINTUVAI
VISAM BUTUI VĖSINTI
TV, Radijai, Hi-Fi, Pardavimas
ir taisymas
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

nešioja baisią paslaptį: jie patys nebetiki tuomi, apie ką pamokslauja. Patetiškai jie atiduoda lūpinę duoklę Čigorino ir Aliechino vardams. Bet veltui gaišins laiką tas, kuris ieškos bent šešėlio tų didžiųjų galiūnų jų partijose. Dar 1954 m. sovietų meisteris V. Panovas labai tiksliai pastebėjo, kad Botvinniko ir Smyslovo kūryba neturi veik nieko bendro su Čigorinu ar Aliechinu, o priešingai yra pagrįsta labiausiai Steinico-Laskerio idėjomis. Kokią pasipiktinimo audrą sukėlė šitoks jo pareiškimas! Ach, kaip naujieji "realistai" yra pamilę tas kaukes, kurios dengia tikruosius jų veidus!

Ir taip už gražaus fasado randame nemalonią tiesą. Jokia realistinė ar klasikinė mokykla faktinai neegzistuoja. Po Aliechino mirties liko tuštuma. Botvinnikas ar Smyslovas Sovietų Sąjungoje, lygiai kaip Reševskis, Fine ar Najdorfas vakaruose, nepajėgė perimti didžiojo palikimo. Pralaimėjimo baimė uždėjo varžtus jų kūrybai, privertė juos žengti saugiais, bet jau išmindžiotais takais.

Skambiais vardais pridengę sąvają menkystę, jie nešė prazučią pažadą šachmatų žaidimui: stagnaciją. O tūkstančiai jaunuolių pasekė šitokią idealą. Štai šachmatų pasaulis naujos krizės ženkle, belaukiąs naujo išvaduotojo.

Stabai griūva jau kandidatų turnyro Jugoslavijoje metu. Nes jau po pirmųjų ratų išryškėjo, kad Talis turi tik vieną varžovą. Tai gerai mums pažįstamas estų didmeisteris P. Keresas, vienintelis iš pačių didžiųjų it koks vienišas vilkas besikaujās aliechiniškais ginklais per pastaruosius du dešimtmečius. Turnyras virto Talio-Kereso dvikova. "Klasiškojo stiliaus" atstovams teko pasitenkinti antraeilį statistų vaidmeniu. Po to sekė aukščiau aprašytasis mačas, kurio metu buvo išryškintas ir Botvinniko tikrasis dydis.

Ir taip pirmąją Talio laimėjimų prasmę randame apgailėtino interregnumo užbaigime. Bent rašančiajam šias eilutes šachmatų karalius mirė 1946 m. ir vėl užgimė 1960-aisiais. Antroji ir daug gilesnė prasmė yra ta, kad Talis įrodė, kad bugus manevravimas nėra jokia apsauga nuo pralaimėjimų; ir

priešingai, kad dinamiškas spaudimas yra kaip tik vaisingiausias būdas siekti laimėjimų. Nesukurdamas kokios visai naujos teorijos, Talis esminiai praplėtė turimąją. Tad jau šiandien galime kalbėti apie dinamiškąją Aliechino-Talio mokyklą. Pavyzdžiui patieksiu porą patarimų Talio stiliuje. "Nebijok daleisti silpnųjų savo stovykloje, jei tik gali sudaryti taškų spaudimui savo priešo stovykloje". Ir vėl: "Nebijok eksperimentuoti. Kiekviena naujienybė, nepriklausomai nuo jos vertingumo objektyviaja prasme, sudaro psichologinį efektą ir praktikoje dažnai save pateisina." Koks šuolis nuo Steinico teorijos, o drauge ir pakvietimas kelionėn į nežinomus kraštus!

Dabar metas atsakyti į jau atsakytą klausimą — kas yra Talis?

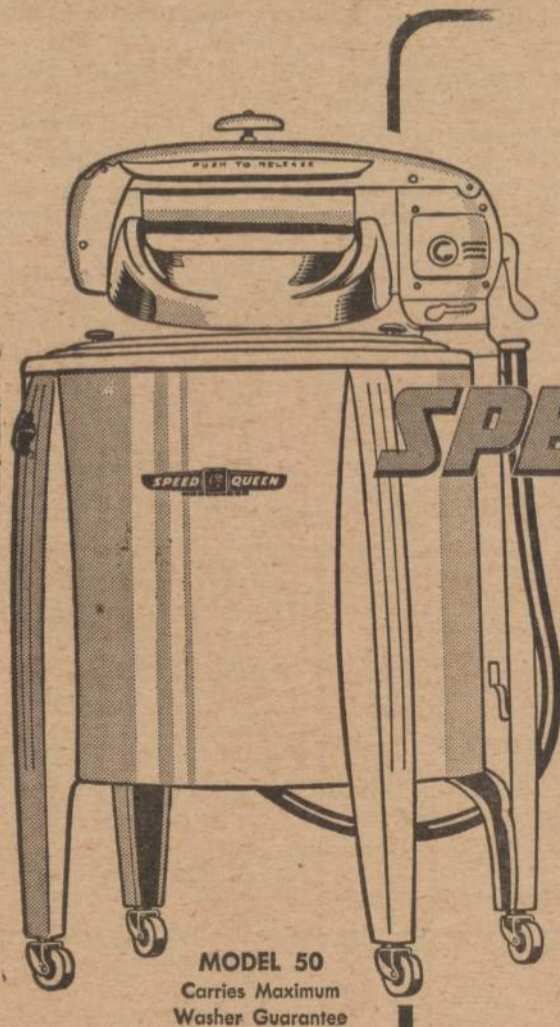
Talis tai šachmatų menininkas, kurio didžioji aistra—demonstruoti savo sugebėjimus šachmatų lentoje. Jo talentas tikrai išskirtinas reiškiny. Jis kombinuoja, kaip Morphy ar Aliechinas, žaidžia psichologiskus šachmatus, kaip Laskeris ir atlieka visa tai tokiu paperkančiu lengvumu, kaip tik Kapa-

blanka sugebėdavo padaryti. Tikrai negirdėtas dar derinys!

Tie, kurie per daug gyvena šią dieną, paprastai baigia ją su ilgesiu palydėdami saulėlydį. Iš šachmatų sosto išstumtas Botvinnikas, kurs vienuolika metų išbuvo tik pirmuoju tarpe lygių. Tad apsigrįžkite ir stebėkite naująją aušrą brėkstant. Nes iš ten ateina tas, kuris užgimė tam, kad pamėgdžioti, bet tam, kad nustatyti. Tas, kuriam nuostatai ne riba, bet išieties taškas. Tas, kuris žmogiškojo žingeidumo skatinamas, drąsiai veržiasi pro neperžvelgiamą nežinomybės šydą, nes ten ir tik ten slepiami bet kurios pažangos raktai. Jo vardas Talis ir per eilę ateinančiųjų metų jis bus tikru valdovu ir inspiracija priaugančioms jaunųjų šachmatininkų kartoms.

Mūsų iškyla į mažąjį pasaulį baigta. Mes paliekame keistą kraštą ir keistus jo gyventojus tuo metu, kai jiems išaušo nauja diena. Audra kiek aprimo, bet žvarbus vėjas tebeplėšia trikampę burę. Grakštusis lėvas, kiek pakrypes, kerta klasingas bangas ir, tvirtų rankų vairuojamas, nešasi per beribes platumas link besitraukiančio horizonto. (GALAS)

NOW AT PRITIKIN'S

Compare this

**DOUBLE
WALL
Bowl Shaped
Tub...**

SPEED QUEEN

and you will realize what
a big bargain it is at

\$99.95

NOTHING DOWN

MODEL 50
Carries Maximum
Washer Guarantee

PRITIKIN FURNITURE COMPANY

1000 W. ROOSEVELT RD.

MONroe 6-1075